

Latvija virzās uz efektīvāku rīcību mirstības mazināšanai ārējo nāves cēloņu dēļ

Publicēts: 26.11.2024.

Otrdien, 26. novembrī, Ministru kabineta sēdē tika skatīts informatīvs [ziņojums](#) par ārēju nāves cēloņu izraisītās mirstības samazināšanu Latvijā. Īpaša uzmanība pievērsta grupām, kuras ir vairāk pakļautas ārējiem riskiem, kas apdraud veselību un dzīvību. Ziņojumā uzsvērts, ka mirstības mazināšanā būtiska loma ir visas sabiedrības iesaistei – gan valsts un pašvaldību iestādēm, gan nevalstiskajām organizācijām, gan arī pašiem iedzīvotājiem. Valdība norāda, ka ikviena cilvēka līdzdalība ir svarīga drošas un veselīgas sabiedrības veidošanā.

Ministru prezidentes Evikas Siliņas vadītās valdības [deklarācijā uzsvērts](#): “Latvijas cilvēki ir mūsu valsts lielākā vērtība.” Darbs pie sabiedrības izpratnes veicināšanas par drošību gan ikdienas saskarsmē, gan ceļu satiksmē, darbavietās un mājāsniecībās ir valdības ilgtermiņa mērķis.

Ārējie nāves cēloņi Latvijā joprojām ir nopietns sabiedrības veselības izaicinājums – astoņu gadu laikā tie veidojuši aptuveni 6% no visiem nāves gadījumiem valstī. No 2018. līdz 2022. gadam pašnāvību, satiksmes negadījumu, smagu traumu, noslīkšanas un citu ārējo nāves cēloņu dēļ bojā gājuši vairāk nekā 5800 cilvēku. Ziņojumā norādīts, ka šiem ārējiem riskiem īpaši pakļauti vīrieši darbspējas vecumā un būtisku lomu šo risku pastiprināšanā spēlē alkohola lietošana, kas konstatēta visās vecuma grupās un daudzos gadījumos ir galvenais riska faktors.

Piecu gadu laikā visbiežākie šādi nāves gadījumi bijuši tieši pašnāvību dēļ – kopumā ap 1360 gadījumi, un 83% no tiem bijuši vīrieši. Statistiski nākamais būtiskākais nāves iemesls ir kritieni, kas īpaši apdraud gados vecākus cilvēkus un notiek arī darba vidē. Trešā lielā ārējo nāves cēloņu kategorija ir satiksmes negadījumi. Citi būtiski riski, piemēram, saindēšanās (pārsvarā alkohola vai citu vielu

dē)), noslikšana, ugunsnelaimes, nosalšana un vardarbība, arī veido ievērojamu daļu mirstības gadījumu un prasa sistemātisku pieeju to novēršanā.

Daudzas Latvijas iestādes un organizācijas aktīvi strādā sabiedrības drošības labā, īstenojot preventīvus pasākumus un izglītojot iedzīvotājus par ārējo nāves cēloņu novēršanu. Piemēram, Latvijas Peldēšanas federācija un biedrība “Peldi droši” organizē kampaņas un publicē ziņojumus, lai veicinātu drošību pie ūdens un mazinātu noslikšanas riskus. Tāpat Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) rīko informatīvās kampaņas, piemēram, “Nededzini savu zemi,” “Ugunsdrošība mājoklī” un “Senioru drošības mēnesis”, izglītojot sabiedrību par ugunsdrošību. Šī un daudzas citas organizācijas ar savu aktīvo darbību uzsver, ka drošības veicināšana ir visu kopīgs uzdevums – arī pašiem iedzīvotājiem ir svarīgi rūpēties par savu drošību un rīkoties atbildīgi ikdienā.

Šis informatīvais ziņojums kalpo kā būtisks resurss, kas piedāvā pārskatu par valsts un pašvaldību paveikto, pieejamajiem resursiem un iestāžu ieteikumiem, lai veidotu drošāku un veselīgāku sabiedrību. Ziņojumā arī norādīts, ka laika posmā līdz 2027. gadam Valsts kanceleja, sadarbojoties ar Veselības ministriju, citām ministrijām, pašvaldībām un nevalstiskajām organizācijām, apzinās jaunākās tendences un efektīvākos risinājumus, lai palīdzētu visām iesaistītajām pusēm koordinēt centienus ārējo nāves cēloņu mirstības samazināšanā.

Līdztekus Valsts kanceleja ik gadu rudenī saņems no Veselības ministrijas datus un analīzi par jaunākajām mirstības tendencēm ārējo nāves cēloņu jomā, lai pielāgotu rīcību aktuālajiem riskiem. Tāpat plānots izveidot darba grupu, kas skatīs psihiskās veselības, alkohola un citu atkarību izraisīto vielu ietekmi, kā arī pievērsīsies specifiskiem riskiem, piemēram, noslikšanas, krišanas un nosalšanas gadījumu samazināšanai, kā arī augstā viriešu mirstības īpatsvara problēmai.

Lai gan valdība un iestādes strādā, lai mazinātu ārējo nāves cēloņu radītos riskus, būtiska loma ir katra cilvēka atbildībai par drošību un veselīgu dzīvesveidu. Aicinām ikvienu pievērst pastiprinātu uzmanību drošībai ikdienas dzīvē, rūpējoties par drošu vidi savā mājās un darba vidē, saskarsmē ar citiem un sabiedrībā kopumā. Tikai ar kopīgiem spēkiem Latvija var kļūt par drošāku vietu visiem tās iedzīvotājiem.

 Datums 26. novembris, 2024	 Laiks 12.00	 Atrašanās vieta Ministru kabinets
--	---	---

Ministru kabineta sēde

Ministru prezidente Evika Siliņa vada Ministru kabineta sēdi. Sēdei paredzēta tiešraide. Mediju iespējas: foto un video sēdes...

[Ministru kabinets](#) [Ministru prezidenta kalendārs](#)

[Valsts kancelejas direktors >](#)
[Stratēģiskās komunikācijas un koordinācijas departaments](#)

Kristīne
Peļņa

Konsultante

 [+371 67082813](tel:+37167082813)

Saistītas tēmas

[Ministru kabinets](#)

[Valsts kanceleja](#)

<https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/latvija-virzas-uz-efektivaku-ricibu-mirstibas-mazinasanai-arejo-naves-celonu-del>